

WIE IS DE UITEINDELIJK BELANGHEBBENDE VAN UW ORGANISATIE?

De touwtjes in handen hebben

Natuurlijke personen met kwade bedoelingen proberen zich vaak te verschuilen achter een organisatie. Om dat te voorkomen wil een bank, notaris, verzekeraar of andere juridische of financiële instelling bij het verrichten van een transactie weten wie de uiteindelijk belanghebbende of 'ultimate beneficial owner' (UBO) is. U krijgt straks te maken met de verscherpte regels van de Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (WWFT). Wat zijn daarvan de gevolgen?

Europa doet er alles aan om witwassen en de financiering van terrorisme tegen te gaan. Op grond van de vierde antiwitwasrichtlijn is Nederland verplicht om naast de introductie van het UBO-register, de regels met betrekking tot het doen van cliëntenonderzoek aan te scherpen. Om aan de eisen van de

richtlijn te voldoen, wil de Nederlandse regering de huidige WWFT-regels wijzigen en onder andere de definitie van uiteindelijk belanghebbende verruimen. Het gevolg van de nieuwe WWFT-regels is dat in de toekomst een grotere groep natuurlijke personen die betrokken is bij Nederlandse organisaties, waaronder

ook non-profitorganisaties, bij bepaalde transacties onder de definitie van een uiteindelijk belanghebbende valt.

Identiteit

Wat is dan het verschil met de huidige regels? Een advocaat, notaris, verzekeraar, bank of makelaar die op dit moment uw organisatie bijstaat bij onder andere een vastgoedtransactie, ondernemingstransactie, het beheren van gelden of fiscale werkzaamheden, moet op basis van de huidige WWFT-regels cliëntenonderzoek te doen. Dit houdt in dat deze professionele dienstverleners de identiteit van de klant moeten controleren en de oorsprong van gelden die bij dergelijke transacties worden gebruikt, moeten onderzoeken. Is een organisatie betrokken bij een transactie, dan is het ook belangrijk om te achterhalen wie achter de organisatie schuilt en als uiteindelijk belanghebbende kan worden aangewezen.

Veel kritiek op gepubliceerde concept WWFT-regels

De eerste publicatie van de concept WWFT-regels heeft geleid tot hevige kritiek van zowel dienstverlenende instellingen als organisaties die in het kader van cliëntenonderzoek gegevens zullen moeten verstrekken van hun UBO's.

Definitie

Zo werden bijvoorbeeld bij een ANBI-stichting de oprichters, bestuurders en begunstigden als 'uiteindelijk belanghebbende' aangemerkt en was het niet duidelijk welke begunstigden onder de definitie vielen. Daarnaast werd er een

onderscheid gemaakt tussen definitie van een UBO van een stichting en een UBO van een vereniging.

Wijzigingen

Naar aanleiding van de kritiek heeft de regering op 6 april 2018 een nieuw concept van de WWFT-regels gepubliceerd waarin een aantal wijzigingen zijn doorgevoerd en de definitie van de uiteindelijk belanghebbende is aangepast. Voor de stichting en de vereniging betekent dit dat er nu één definitie wordt gehanteerd voor de UBO.

Huidig

Veel non-profitorganisaties in Nederland worden gerund in de vorm van een stichting of vereniging. In uw geval betekent dit dat onder de huidige WWFT-regels de natuurlijke persoon die op één of andere wijze feitelijke zeggenschap heeft, dan wel (in)direct meer dan 25% van de stemrechten of bijzondere zeggenschap heeft, als uiteindelijk belanghebbende wordt aangemerkt. Daarnaast is de natuurlijke persoon die voor meer dan 25% begunstigde is van het vermogen van uw organisatie uit-

Voorbeeld van een belangrijk verschil tussen de WWFT-regels en het UBO-register

De uiteindelijk belanghebbende hoeft voor het UBO-register niet gelijk te zijn aan die voor de WWFT. Stel dat een buitenlandse stichting een transactie bij de notaris verricht, dan moet hij in het kader van cliëntenonderzoek de UBO's van de stichting vaststellen en identificeren. In dat geval zal de notaris de persoonsgegevens van de oprichters, bestuurders en

(voor zover aanwezig) begunstigen van de stichting moeten opvragen.

Identificeren

Op grond van het huidige conceptwetsvoorstel voor het UBO-register hoeven buitenlandse entiteiten echter de informatie van hun UBO's niet te registreren. In dit voorbeeld moet de notaris de UBO's van

de buitenlandse stichting dus wel identificeren, maar niet registreren in het UBO-register. Zou het wel om een Nederlandse stichting gaan, dan moet de notaris de UBO's van de stichting wel identificeren. Daarnaast moet de stichting de gegevens van de UBO's opnemen in het register. De regels voor het UBO-register zijn daarvoor bepalend.

eindelijk belanghebbende in het kader van het cliëntenonderzoek. Op basis van deze WWFT-regels zal bijvoorbeeld een bestuurder van een ANBI of een erelid van een vereniging die bijzondere zeggenschap heeft, bij de aankoop van een pand voor de vereniging als uiteindelijk belanghebbende worden aangemerkt.

Zeggenschap

Op 31 januari van dit jaar heeft de regering het ontwerp van het uitvoeringsbesluit WWFT gepubliceerd. Na de consultatieronde is afgelopen 6 april de aangepaste versie bekendgemaakt en is een nieuwe definitie van de uiteindelijk belanghebbende gepresenteerd (zie ook het kader). Heeft u de rechtsvorm van een stichting of vereniging, dan wordt als uiteindelijk belanghebbende aangewezen de natuurlijke persoon die de uiteindelijke eigenaar is van of zeggenschap heeft over de stichting of vereniging, via:

- het direct of indirect gerechtigd zijn tot 25% van uitkering van de winst, reserves of het overschot na vereffening;
- het direct of indirect kunnen uitoefenen van meer dan 25 procent van de stemmen bij besluitvorming ter zake van wijziging van de statuten van de stichting of vereniging;
- feitelijk zeggenschap kunnen uitoefenen over de stichting of vereniging.

Leidinggevend

Daarnaast worden de natuurlijke personen die behoren tot het hoger leidinggevend personeel van de

stichting of vereniging als uiteindelijk belanghebbende aangemerkt:

- als na uitputting van alle mogelijke middelen en op voorwaarde dat er geen gronden voor verdenking bestaan, geen uiteindelijk belanghebbende op grond van de eerdergenoemde voorwaarden kan worden achterhaald; of
- als er enige twijfel bestaat of een persoon die op grond van de eerdere voorwaarden als uiteindelijk belanghebbende kan worden aangemerkt, dan wel de natuurlijke persoon is voor wiens rekening een transactie wordt verricht, de uiteindelijke eigenaar is of zeggenschap heeft;

Door deze nieuwe regels zullen in geval van bijvoorbeeld een ANBI-vereniging de statutaire bestuurders worden aangewezen als hoger leidinggevend personeel en daardoor de uiteindelijk belanghebbenden zijn van de vereniging.

Indicatie

Naast de wijziging van de WWFT-regels werkt de regering op dit moment hard aan de invoering van het UBO-register. De verplichting tot invoering van het UBO-register vloeit ook voort uit de vierde antiwitwasrichtlijn. Naar verwachting zal de regering het definitieve wetsvoorstel op korte termijn publiceren en zal het UBO-register waarschijnlijk in het najaar van 2018 in werking treden. Een belangrijk verschil tussen de definitie van uiteindelijk belanghebbende voor de WWFT en die voor het UBO-register is dat de WWFT-regels betrekking hebben op de identificatieplicht van de uit-

eindelijk belanghebbende bij het verrichten van een transactie. Het UBO-register is daarentegen bedoeld om de uiteindelijk belanghebbenden van Nederlandse organisaties te registreren.

Het feit dat een uiteindelijk belanghebbende zich volgens de WWFT moet identificeren, betekent niet automatisch dat deze op grond van de UBO-wetgeving ook als uiteindelijk belanghebbende is aan te merken en daarom in het UBO-register moet komen te staan (zie ook het kader). Ondanks dit verschil heeft de regering aangegeven dat de definitie van een UBO in de WWFT wel een indicatie geeft van de begripsomschrijving die gaat gelden voor het UBO-register.

Toekomst

De wijziging en de uitbreiding van de definitie van de uiteindelijk belanghebbende in de WWFT hebben in de toekomst tot gevolg dat dienstverleners veel meer persoonsgegevens moeten opvragen, omdat meer mensen als uiteindelijk belanghebbende zijn aan te merken.

Tegelijkertijd met de publicatie van de aangepaste WWFT-regels, heeft minister Hoekstra van Financiën deze aangepaste regels ook aan de Tweede en Eerste Kamer aangeboden. Gezien de druk vanuit Europa zullen deze nieuwe WWFT-regels waarschijnlijk al op korte termijn in werking treden.

Mr. drs. Xander Blokzijl en Mr. Katherine Filesia zijn werkzaam als notaris en kandidaat-notaris bij Schaap Advocaten Notarissen te Rotterdam, www.schaap.eu